

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра політології та державного управління

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор науково-педагогічної
Загальний відділ навчальної роботи та рекрутації
проф. Саврипнок С. В.

[Signature]
18. 11. 2015 р.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки магістрів

галузь знань **1501** «Державне управління»
спеціальності **8.15010002** «Державна служба»

Луцьк 2015

Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 7	1501 «Державне управління»	нормативна
	8.15010002 «Державна служба»	
Модулів 2	Державна служба	Рік підготовки 1-2 курс
Змістових модулів 10		Семестр 2-3
ІНДЗ: є		Лекції 42 год.
Загальна кількість годин 210		Практичні 28 год.
Тижневих годин:	Магістр	Самостійна робота 122 год.
Аудиторних 7		Індивідуальна робота 18 год.
самостійної роботи 6,1 індивідуальної роботи 0,9		Форма контролю: <u>залік у 2 семестрі,</u> <u>екзамен у 3 семестрі</u>

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання дисципліни «Державне управління» є надання знань щодо основних категорій науки державного управління та організації, форм і закономірностей функціонування системи органів публічної влади

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Державне управління» є:

- розглянути поняття і зміст державного управління на сучасному етапі державотворення;
- проаналізувати зміст державно-управлінської діяльності, функції, методи, форми державного управління;
- розгляд побудови апарату державного управління та його взаємозв'язок з іншими системами публічної влади.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- систему державного управління в Україні, повноваження і компетенцію гілок державної влади;
- сутність державної політики у сфері державного управління і державної служби та її вплив на економічну та соціально-політичну ситуацію в суспільстві;
- основні теоретичні засади державного управління;

- законодавство у сфері державного управління та державної служби;
- основні поняття, що розкривають специфіку політико-управлінської діяльності.

вміти:

- аналізувати структуру системи державного управління в Україні, повноваження і компетенції глок державної влади;
- пояснювати сутність державної політики у сфері державного управління і державної служби та її вплив на економічну та соціально-політичну ситуацію в суспільстві;
- аналізувати ключові фактори, що впливають на ефективність державного управління;
- на практиці застосовувати норми законів у сфері державного управління;
- застосовувати на практиці основні методи і форми управлінської діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Основи теорії державного управління

Тема 1. Теоретико-методологічні основи державного управління

Природа і зміст державного управління. Суспільна сутність державного управління. Поняття влади. Публічна влада і політична влада. Державна влада і муніципальна влада. Основні особливості державного управління. Риси державного управління. Визначення поняття «державне управління». Ознаки державного управління. Суб'єкти і об'єкти державного управління. Державно-управлінські відносини. Прямі та зворотні зв'язки.

Тема 2. Еволюція науки державного управління та її особливості.

Становлення науки державного управління та її особливості. Л. Штейн, Олександр Вів'єн, Р. Бентлі. Підходи до визначення предмета державного управління. Класики науки державного управління (В. Вільсон, М. Вебер, А. Файоль, Ф. Тейлор, Л. Гулик, Ч. Барнард, Л. Вайт, Д. Валдо, П. Друкер, Г. Саймон, У. Ешбі, О. Майєр, М. Фоллет, Д. Форестер. У наш час продовжують наукові пошуки Г. Райт, Б. Гурне, Н. Лінн, Ф. Нігроу, Р. Стільман, Ю. Немец, К. Коніг, Б. Беккер). Проблеми розмежування політики і управління (В. Вільсон, Л. Вайт, Д. Ребін, Д. Бауман). Становлення політико-управлінських наук (poliscy sciences) – Г. Лассуелл, Г. Саймон. Нове державне управління (new public management). Внесок радянських учених у розвиток управління. Становлення та розвиток науки державного управління в Україні.

Тема 3. Методологія державного управління

Об'єкт і предмет науки державного управління. Науковий метод державного управління. Основні напрями досліджень науки державного

управління. Види наукових методів. Закони державного управління. Категорії державного управління (загальні, категорії систематизуючого характеру, категорії, що розкривають специфіку управлінської діяльності).

Тема 4. Принципи державного управління

Поняття принципу державного управління. Систематизація принципів (загальні, структурні, спеціалізовані). Види принципів державного управління (загальні; структурно-цільові, структурно-функціональні, структурно-процесуальні; спеціалізовані). Нормативно-правове закріплення принципів державного управління.

Тема 5. Функції державного управління

Сутність і визначення управлінських функцій. Функція надання послуг. Види послуг (публічні і муніципальні послуги). Класичні підходи до систематизації функцій (Ф. Тейлор, А. Файоль, Г. Черч, Л. Гулик, Л. Урвік, Л. Джильберт, П. Керженцев, А. Гастев, Ф. Тейлор). Акронім Гулика POSDCORB. Класифікація функцій державного управління (основні, загальні допоміжні). Характеристика основних функцій (політико-адміністративних, соціальних, економічних, гуманітарних). Загальні функції: стратегічне планування, функцію прийняття управлінських рішень, функцію організації діяльності, мотивацію, контроль. Допоміжні (забезпечуючі) функції управління (управління персоналом, бюджетна функція, юридично-судова функція, діловодство, зв'язки з громадськістю).

Тема 6. Методи державного управління

Поняття методу державного управління. Класифікація методів державного управління (за функціональним змістом: адміністративні (організаційно-розпорядчі), економічні, правові, соціально-психологічні; за спрямованістю впливу: орієнтовані на загальнодержавний рівень; різноманітні структури (галузі, сфери, регіони, установи, організації тощо); окремих працівників; за організаційними формами: тип впливу (акт, норма, стандарт); спосіб здійснення впливу (одноособовий, колективний, колегіальний); часова характеристика впливу (разові та періодичні, тактичні та стратегічні, короткотермінові та довготермінові); особливості впливу (виправляти результати або запобігати їм, активно втручатися чи вичікувати); за характером управлінського впливу: прямої чи непрямой дії; за механізмом впливу на людину, її свідомість і поведінку: позитивні (стимулювання) та негативні (примус). Загальні принципи використання методів. Спеціальні принципи використання методів.

Тема 7. Акти та процедури управлінської діяльності.

Форми управлінської діяльності. Процес державного управління. Види форм управлінської діяльності (нормативно-правова; ненормативно-правова; організаційна; матеріально-технічна). Поняття правових актів управління. Ознаки актів управління. Види актів управління (нормативно-правовий акт,

ненормативно-правові акти управління, змішані (різномірні) акти). Вимоги до актів управління. Юридичні стани актів управління. Звернення громадян та їх розгляд органами державної влади. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні. Види соціальної відповідальності. Юридична відповідальність.

Тема 8. Апарат державного управління.

Визначення поняття «апарат державного управління». Специфічні ознаки апарату державного управління. Характеристика державного апарату. Складові елементи апарату державного управління. Поняття та правовий статус органів виконавчої влади. Правовий статус органу виконавчої влади: місія; цілі; завдання; функції; компетенція; порядок формування (склад і структура); організація діяльності; підзвітність і підконтрольність; відповідальність; соціальне та інше забезпечення діяльності. Класифікація органів виконавчої влади: за ознакою «спосіб утворення, реорганізації та ліквідації органу, призначення на посаду та звільнення з посади його керівників»; за ознакою «територіальні масштаби діяльності»; за ознакою «характер, обсяг компетенції та зміст функцій»; за критерієм «порядок прийняття управлінських рішень». Система органів виконавчої влади в Україні.

Змістовний модуль 2. Система публічної влади в Україні

Тема 9. Система публічної влади в Україні.

Сучасна модель органів публічної влади. Характеристика системи державної влади. Характеристика системи муніципальної влади. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Тема 10. Президент України.

Президент України – Глава держави і гарант державного суверенітету, прав і свобод людини і громадянина, територіальної цілісності України. Адміністрація Президента як постійно діючий допоміжний орган. Склад Адміністрації, повноваження, структура, функції. Президент України і виконавча влада. Рада національної безпеки і оборони України – координаційний орган з питань безпеки і оборони при Президентові України.

Тема 11. Конституційні органи.

Конституційний Суд України. Прокуратура України. Вища рада юстиції. Національна рада з питань телебачення і радіомовлення. Національний банк України. Центральна виборча комісія. Служба безпеки України. Національне антикорупційне бюро. Національні комісії.

Тема 12. Законодавча гілка влади.

Законодавча влада у системі державної влади. Конституційна природа парламенту України. Конституційний склад і структура Верховної Ради України. Функції та повноваження Верховної Ради України. Організація і

порядок роботи Верховної Ради України. Конституційний статус народного депутата і правові гарантії його діяльності.

Тема 13. Виконавча гілка влади.

Місія та сутність виконавчої влади у системі державної влади. Завдання та функції виконавчої влади. Конституційні засади побудови і діяльності системи органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі виконавчої влади. Порядок формування та організація роботи Кабінету Міністрів України. Урядові комітети: їх характеристика та завдання.

Тема 14. Центральні органи виконавчої влади.

Система центральних органів виконавчої влади. Міністерства. Служби. Агентства. Інспекції. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади.

Тема 15. Місцеві органи виконавчої влади.

Загальна характеристика місцевих органів виконавчої влади. Обласні державні адміністрації. Київська міська державна адміністрація. Районні, районні у місті Києві державні адміністрації. Взаємозв'язок та співпраця місцевих держадміністрацій з органами місцевого самоврядування.

Тема 16. Система органів місцевого самоврядування

Компетенція органів місцевого самоврядування. Територіальна громада в системі місцевого самоврядування. Форми безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення. Органи самоорганізації населення. Ради – представницькі органи місцевого самоврядування. Постійні та тимчасові комісії рад: порядок формування, функції та організація роботи. Виборні та посадові особи місцевого самоврядування.

Тема 17. Взаємодія органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування

Функціональне призначення органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Власні повноваження. Делеговані повноваження. Вітчизняна практика виконання власних та делегованих повноважень. Форми відповідальності та контролю у взаємовідносинах двох інститутів публічної влади.

Тема 18. Судова гілка влади.

Судова влада у системі державної влади. Місце та функції Верховного Суду України. Функції та повноваження судів. Система судів в Україні. Функції Державної судової адміністрації.

3. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Індивіду.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи теорії державного управління					
Тема 1. Теоретико-методологічні основи державного управління	13	2	2	2	7
Тема 2. Еволюція науки державного управління та її особливості.	11	2	2	-	7
Тема 3. Методологія державного управління	10	2		2	6
Тема 4. Принципи державного управління	11	2	2	-	7
Тема 5. Функції державного управління	15	4	2	2	7
Тема 6. Методи державного управління	11	2	2	-	7
Тема 7. Акти та процедури управлінської діяльності.	14	4	2	2	6
Тема 8. Апарат державного управління.	13	4	2	-	7
Разом за змістовим модулем 1	98	22	14	8	54
Змістовий модуль 2. Система публічної влади в Україні					
Тема 9. Система публічної влади в Україні.	11	2	2	2	7
Тема 10. Президент України.	11	2	2	-	7
Тема 11. Конституційні органи.	10	2	-	-	6
Тема 12. Законодавча гілка влади.	11	2	-	2	7
Тема 13. Виконавча гілка влади.	11	2	2	-	7
Тема 14. Центральні органи виконавчої влади.	13	2	2	2	7
Тема 15. Місцеві органи виконавчої влади.	12	2	2	2	6
Тема 16. Система органів місцевого самоврядування	11	2	2	-	7
Тема 17. Взаємодія органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування	11	2	2	-	7
Тема 18. Судова гілка влади.	11	2	-	2	7
Разом за змістовим модулем 2	112	20	14	10	68
Усього годин	210	42	28	18	122

4. Теми семінарських занять

Таблиця 3

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Державне управління як соціальне явище</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільна сутність державного управління. 2. Знання про державу – ключове поняття державного управління. 3. Соціальний аспект влади. 4. Політична влада. Державна влада. 5. Політичне управління. 6. Основні особливості державного управління (рис державного управління). 7. Державне управління як наука і мистецтво. 8. Державне управління як складова соціального управління. <p>Співвідношення соціального і політичного управління.</p>	2
2	<p>Основні етапи розвитку управлінської думки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джерела виникнення науки управління. 2. Школи державного управління: Класична (традиційна); Наукового управління, Адміністративна; Людських відносин, Кількісна. 3. Теоретичні розробки з державного управління: В Вільсон, Г. Лассуелл, Д. Валдо, Л. Вайт, Г. Саймон. 4. Наукові пошуки нашого часу: Г. Райт, Б. Гурне, Н. Лінн, Ф. Нігроу, Р. Стільман, Ю. Немец, К. Коннінг та інші. 5. Розвиток управлінської думки в Україні. 	2
3	<p>Особливості і проблеми державно-управлінської діяльності у період незалежності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державне управління на початковому етапі незалежності (1990-1996 рр.). 2. Конституційна модель державного управління (1996-2004 рр.). 3. Зміни в державному управлінні після Помаранчевої революції (2005-2010 рр.). 4. Державно-управлінські передумови Революції гідності (2010-2014 рр.) 5. Особливості сучасної моделі державного управління. 	2
4	<p>Основні функції державного управління.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика політико-адміністративних функцій та їх реалізація в Україні. 2. Суть економічних функцій сучасної держави. 3. Соціальні функції: їх місце і роль у державному управлінні. 4. Гуманітарні функції – важливий елемент діяльності держави. 5. Функція надання адміністративних послуг. 	2
5	<p>Функціональні методи держуправління.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика і класифікація адміністративних (організаційно-розпорядчих) методів. 2. Регламентаційні методи. 3. Розпорядчі методи. 4. Нормативні методи. 5. Роль економічних методів у державному управлінні. 6. Правові методи. 	2

	Соціально-психологічні методи управління.	
6	<p>Ефективність діяльності публічної адміністрації</p> <p>1. Поняття ефективності державної служби і державного управління, соціальна ефективність державного управління.</p> <p>2. Критерії ефективності та їх диференціація за сферами суспільного життя.</p> <p>3. Сутність поняття ефективності та критерії ефективності діяльності посадових осіб.</p> <p>4. Роль засобів масової інформації та громадськості в оцінці ефективності державного управління і формуванні суспільної думки.</p>	2
7	<p>Публічна адміністрація</p> <p>1. Визначення поняття «публічна адміністрація».</p> <p>2. Місце публічної адміністрації у системі публічної влади сучасної держави.</p> <p>3. Складові публічної адміністрації: органи виконавчої влади, виконавчі органи місцевого самоврядування. Сучасний стан публічної адміністрації України.</p> <p>4. Основні засади реформування публічної адміністрації в Україні.</p>	2
8	<p>Характеристика сучасної моделі публічної влади в Україні та її особливості та недоліки</p> <p>1. Взаємодія органів державної та муніципальної влади.</p> <p>2. Характеристика органів державної влади, створених останнім часом.</p> <p>3. Роль місцевого самоврядування в сучасній моделі публічної влади.</p> <p>4. Взаємовідносини центру і регіонів.</p>	2
9	<p>Інститут президентства та його місця</p> <p>1. Державне управління за президентської форми державного правління.</p> <p>2. Державне управління за президентсько-парламентської форми державного правління.</p> <p>3. Президентська вертикаль.</p> <p>4. Представництва президента в регіонах.</p>	2
10	<p>Законодавча влада та її функції</p> <p>1. Призначення, функції та структура законодавчої влади.</p> <p>2. Моделі організації та роботи законодавчої влади в розвинених демократіях.</p> <p>3. Законодавча влада в Україні.</p>	2
11	<p>Уряд та центральні органи виконавчої влади.</p> <p>1. Конституційні принципи побудови діяльності органів виконавчої влади в Україні.</p> <p>2. Способи формування урядів.</p> <p>3. Структура та організація урядів.</p> <p>4. Компетенція урядів.</p> <p>5. Система центральних органів виконавчої влади України.</p> <p>6. Кабінет Міністрів України.</p> <p>7. Міністерства.</p> <p>8. Центральні органи виконавчої влади: служби, агентства, інспекції, центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом.</p> <p>9. Колегіальні органи виконавчої влади.</p>	2
12	<p>Система місцевих органів виконавчої влади</p> <p>1. Районні державні адміністрації.</p>	2

	2. Районні у містах державні адміністрації. 3. Обласні, Київська міська державні адміністрації. 4. Територіальні органи центральних органів державної влади.	
13	Система місцевого самоврядування в Україні 1. Органи місцевого самоврядування базового рівня. 2. Органи місцевого самоврядування субрегіонального рівня. 3. Органи місцевого самоврядування регіонального рівня. 4. Взаємодія органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади.	2
14	Реформування публічної адміністрації в Україні. 1. Підходи до реформування центральних органів виконавчої влади. 2. Реформування органів виконавчої влади регіонального рівня 3. Реформування органів публічної влади місцевого рівня. 4. Реформування інституту державної служби. 5. Реформування територіальної організації влади.	2
	Разом	28

5. Самостійна робота

Таблиця 4

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Світові тенденції організації державного управління та державної служби.	7
2	Історичний досвід державно-управлінської діяльності.	7
3	Становлення і розвиток державного управління у Волинській області.	6
4	Особливості і проблеми державно-управлінської діяльності у період незалежності	7
5	Еволюція науки державного управління та її особливості	7
6	Основні етапи розвитку управлінської думки	7
7	Світові тенденції організації державного управління та державної служби.	6
8	Система публічної влади в Україні.	7
9	Характеристика сучасної моделі публічної влади в Україні та її особливості та недоліки	7
10	Судова система в демократичній державі.	7
11	Виконавча влада в демократичних суспільствах.	6
12	Законодавча влада в Україні.	7
13	Національні комісії та їх роль в державному управлінні.	7
14	Правоохоронні органи та їх основні функції.	7
15	Децентралізація державної влади як умова становлення громадянського суспільства.	6
16	Міське самоврядування в умовах сучасної демократії.	7
17	Адміністративно-територіальна реформа в Україні: передумови, системність, механізми.	7
18	Територіальна організація влади в Україні та підходи до її реформування	7
	Разом	122

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) готується студентом у

формі написання творчої роботи з таких тем:

1. Історичні аспекти становлення і розвитку науки державного управління.
2. Основні класики науки державного управління.
3. Основні етапи розвитку управлінської думки в Україні.
4. Становлення науки «державне управління» в Україні та її розвиток.
5. Державне управління як мистецтво та ремесло.
6. Суб'єкти і об'єкти державного управління.
7. Загальна характеристика принципів державного управління.
8. Роль принципів державного управління в діяльності органів та посадових осіб.
9. Основні риси державного управління.
10. Характеристика категорій державного управління.
11. Закони державного управління та їх роль у практиці управління.
12. Поняття функцій державного управління.
13. Характеристика класичних підходів до систематизації функцій держуправління.
14. Зміст функцій управління та їх взаємозв'язок.
15. Реалізація політико-адміністративних функцій в Україні.
16. Функція прийняття управлінських рішень.
17. Зв'язки з громадськістю – важлива функція державного управління.
18. Надання адміністративних послуг органами виконавчої влади як важлива функція держуправління.
19. Сучасні методи державного управління.
20. Загальні та спеціальні принципи використання методів державного управління.
21. Характеристика форм управлінської діяльності.
22. Форми взаємовідносин громадянина та органів державної влади.
23. Акти органів виконавчої влади.
24. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.
25. Політична відповідальність у сфері виконавчої влади.
26. Загальна характеристика системи публічної влади України.
27. Президент України – Глава держави і гарант державного суверенітету, прав і свобод людини і громадянина, територіальної цілісності України.
28. Органи влади, що забезпечують діяльність Президента України.
29. Інститут президентства і виконавча влада.
30. Функції Конституційного Суду України.
31. Прокуратура України: її місце в системі публічної влади.
32. Вища рада юстиції: основні функції та принципи діяльності.
33. Національна рада з питань телебачення і радіомовлення: функції та принципи діяльності.
34. Роль і завдання Національного банку України в системі державного управління.
35. Центральна виборча комісія: завдання, функції та принципи діяльності.

36. Служба безпеки України: місце і роль у системі національної безпеки держави.
37. Характеристика завдань та функцій Національного антикорупційного бюро.
38. Функції національних комісій у системі державного управління.
39. Функції та повноваження Верховної Ради України.
40. Організація і порядок роботи Верховної Ради України.
41. Судова влада у системі державної влади.
42. Місце та функції Верховного Суду України.
43. Система судів в Україні: загальна характеристика.
44. Завдання та функції Державної судової адміністрації.
45. Поняття та правовий статус органів виконавчої влади.
46. Види органів виконавчої влади та їх компетенція.
47. Система органів виконавчої влади України.
48. Система виконавчої влади в президентських республіках.
49. Система виконавчої влади в парламентських республіках.
50. Співвідношення виконавчої влади і державного управління.
51. Характеристика апарату державного управління в Україні.
52. Роль уряду в системі виконавчої влади.
53. Засади формування Кабінету Міністрів України.
54. Роль Прем'єр-міністра у системі виконавчої влади України.
55. Взаємовідносини Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України.
56. Урядові комітети: їх характеристика та завдання.
57. Центральні органи виконавчої влади в Україні.
58. Міністерства України: загальна характеристика.
59. Роль міністра в системі виконавчої влади.
60. Принципи розмежування політичних та адміністративних функцій на рівні міністерства.
61. Територіальні органи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.
62. Характеристика центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом.
63. Служби як центральні органи виконавчої влади.
64. Агентства як центральні органи виконавчої влади.
65. Інспекції як центральні органи виконавчої влади.
66. Місцеві органи виконавчої влади України.
67. Основні аспекти діяльності обласних державних адміністрацій.
68. Особливості здійснення державного управління у місті Києві.
69. Організація діяльності Київської міської державної адміністрації.
70. Основні аспекти діяльності районних державних адміністрацій.
71. Районні у місті Києві державні адміністрації.
72. Взаємозв'язок та співпраця місцевих держадміністрацій з органами місцевого самоврядування.
73. Етапи становлення державного управління у Волинській області.
74. Формування системи виконавчої влади у Волинській області.
75. Формування місцевого самоврядування у Волинській області.

76. Власні та делеговані повноваження. Вітчизняна практика виконання власних та делегованих повноважень.
77. Система державного управління в Україні на початковому етапі Незалежності (1991-1994 роки).
78. Система організації державного управління України (2004-2009).
79. Система організації державного управління України (2009-2014).
80. Сучасна система державного управління в Україні (з 2014 р.)
81. Проблема розмежування політики і адміністрації в державному управлінні.
82. Вплив видів і форм держави на державне управління.
83. Сутність концепції публічної адміністрації.
84. Особливості адміністративної реформи в Україні.
85. Проблеми адміністративно-територіального устрою України.
86. Тенденції розвитку держави як суб'єкта управління.

7. Методи навчання

У процесі навчання застосовуються такі методи:

1. Пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний.
2. Репродуктивний (репродукція-відтворення)
3. Проблемного викладу.
4. Дискусійний.

8. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі методи діагностики і оцінювання знань та вмінь:

- поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей) на семінарських заняттях;
- поточний модульний контроль після вивчення кожного змістовного модуля;
- виконання та захист ІНДЗ;
- результатом контролю змістовного модулю 1 є залік у другому семестрі.

Формою підсумкового контролю успішності навчання є **екзамен**, який проводиться у третьому семестрі в усній формі.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 5

Другий семестр			Загальна кількість балів
Поточний контроль		Модульний контроль	
Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	
Змістовний модуль 1	ІНДЗ	МКР 1	

T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	10	60	100
3	4	4	3	4	4	4	4			

Таблиця 6

Третій семестр											Модуль ний контроль	Загальна кількість балів
Поточний контроль										Модуль 3		
Модуль 2											ІНДЗ	МКР 2
Змістовний модуль 2										10		
T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	T 16	T 17	T 18			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всівидинавчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

10. Питання на залік

1. Природа і зміст державного управління.
2. Суспільна сутність державного управління.
3. Поняття влади.
4. Публічна влада і політична влада.
5. Державна влада і муніципальна влада.
6. Основні особливості державного управління.
7. Риси державного управління.
8. Визначення поняття «державне управління».

9. Ознаки державного управління.
10. Суб'єкти і об'єкти державного управління.
11. Державно-управлінські відносини.
12. Прямі та зворотні зв'язки.
13. Еволюція науки державного управління та її особливості.
14. Становлення науки державного управління та її особливості (Л. Штейн, Олександр Вів'єн, Р. Бентлі).
15. Підходи до визначення предмета державного управління.
16. Класики науки державного управління.
17. Сучасні науковці.
18. Проблеми розмежування політики і управління.
19. Становлення політико-управлінських наук (policysciences).
20. Нове державне управління (newpublicmanagement).
21. Внесок радянських учених у розвиток управління.
22. Становлення та розвиток науки державного управління в Україні.
23. Об'єкт і предмет науки державного управління.
24. Науковий метод державного управління.
25. Основні напрями досліджень науки державного управління.
26. Види наукових методів.
27. Закони державного управління.
28. Категорії державного управління.
29. Поняття принципу державного управління.
30. Систематизація принципів.
31. Види принципів державного управління.
32. Нормативно-правове закріплення принципів державного управління.
33. Сутність і визначення управлінських функцій.
34. Функція надання публічних послуг.
35. Види послуг (публічні і муніципальні послуги).
36. Класичні підходи до систематизації функцій.
37. Класифікація функцій державного управління.
38. Характеристика основних функцій. Загальні функції.
39. Допоміжні (забезпечуючі) функції управління.
40. Поняття методу державного управління.
41. Класифікація методів державного управління.
42. Загальні принципи використання методів.
43. Спеціальні принципи використання методів.
44. Форми управлінської діяльності.
45. Процес державного управління.
46. Види форм управлінської діяльності.
47. Поняття правових актів управління.
48. Ознаки актів управління.
49. Види актів управління.
50. Вимоги до актів управління.
51. Юридичні стани актів управління.
52. Звернення громадян та їх розгляд органами державної влади.

54. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.
55. Види соціальної відповідальності.
56. Етапи становлення державного управління у Волинській області.
57. Формування системи виконавчої влади у Волинській області.
58. Формування місцевого самоврядування у Волинській області.

12. Питання на екзамен

1. Сучасна модель органів публічної влади.
2. Характеристика системи державної влади.
3. Характеристика системи муніципальної влади.
4. Форми відповідальності та контролю у взаємовідносинах двох інститутів публічної влади.
5. Конституційні засади побудови і діяльності системи органів виконавчої влади.
6. Місія та сутність виконавчої влади у системі державної влади.
Завдання та функції виконавчої влади.
7. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі виконавчої влади.
8. Порядок формування та організація роботи Кабінету Міністрів України.
9. Програма діяльності Кабінету Міністрів України.
10. Секретаріат Кабінету Міністрів України.
11. Урядові комітети: їх характеристика та завдання.
12. Урядовий офіс з питань європейської інтеграції.
13. Система центральних органів виконавчої влади.
14. Міністерства.
15. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом.
16. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади.
17. Державні служби України.
18. Державні агентства України.
19. Державні інспекції України.
20. Загальна характеристика місцевих органів виконавчої влади.
21. Обласні державні адміністрації.
22. Київська міська державна адміністрація.
23. Структурний підрозділів місцевої державної адміністрації.
24. Військово-цивільні адміністрації.
25. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
26. Районні, районні у місті Києві державні адміністрації.
27. Компетенція органів місцевого самоврядування.
28. Система органів місцевого самоврядування.
29. Функціональне призначення органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

30. Взаємозв'язок та співпраця місцевих держадміністрацій з органами місцевого самоврядування.
31. Власні повноваження органів місцевого самоврядування.
32. Делеговані повноваження органів місцевого самоврядування.
33. Вітчизняна практика виконання власних та делегованих повноважень.
34. Територіальна громада в системі місцевого самоврядування.
35. Ради – представницькі органи місцевого самоврядування.
36. Постійні та тимчасові комісії рад: порядок формування, функції та організація роботи.
37. Органи самоорганізації населення.
38. Форми безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення.
39. Президент України – Глава держави і гарант державного суверенітету, прав і свобод людини і громадянина, територіальної цілісності України.
40. Адміністрація Президента як постійно діючий допоміжний орган. Президент України і виконавча влада.
41. Склад Адміністрації Президента України, повноваження, структура, функції.
42. Рада національної безпеки і оборони України – координаційний орган з питань безпеки і оборони при Президентові України.
43. Конституційний Суд України.
44. Прокуратура України.
45. Вища рада юстиції.
46. Національна рада з питань телебачення і радіомовлення.
47. Національний банк України.
48. Центральна виборча комісія.
49. Служба безпеки України.
50. Національне антикорупційне бюро України.
51. Національна поліція.
52. Національне антикорупційне бюро.
53. Національні комісії з державного регулювання.
54. Законодавча влада у системі державної влади.
55. Конституційна природа парламенту України.
56. Конституційний склад і структура Верховної Ради України.
57. Функції та повноваження Верховної Ради України.
58. Організація і порядок роботи Верховної Ради України.
59. Конституційний статус народного депутата і правові гарантії його діяльності.
60. Судова влада у системі державної влади.
61. Система судів в Україні.
62. Функції та повноваження судів.
63. Місце та функції Верховного Суду України.
64. Функції Державної судової адміністрації.
65. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим.
66. Основні напрями реформування державного управління в Україні.

13. Методичне забезпечення

1. Малиновський В. Я. Державнеуправління : навч. посіб. – 3-тє вид., переробл. та допов. / В. Я. Малиновський. – К. : Атіка, 2009. – 608 с.
2. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державногоуправління. – Вид. 2-ге, доп. і виправл. / В. Я. Малиновський. – К. : Центр сприянняінституційногорозвиткудержавноїслужби, 2005. – 254 с. – (Серія «Бібліотека молодого державного службовця»).
3. Малиновський В. Я. Становлення і розвитокмісцевогосамоврядування у Волинськійобласті (1990-2010 рр.) : монографія / В. Я. Малиновський. – Луцьк : Ініціал, 2013. – 352 с.
4. Малиновський В. Я. ТериторіальнаорганізаціявладиУкраїни: концептуальні засади трансформації : [монографія] / В. Я. Малиновський. – Луцьк : СПД Гадяк Ж. В., 2010. – 451 с.

14. Список джерел

1. КонституціяУкраїни:прийнята на п'ятійсесіїВерховної Ради України 28 черв. 1996 р.- К.: ПресаУкраїни, 1997.- 80 с.
2. Деякі питання Секретаріату Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 15 квіт. 2015 р. № 213 // Урядовий кур'єр. – 2015. – 23 квіт. – С. 7.
3. Питання Апарату Ради національної безпеки і оборони України : Указ Президента України від 27 січ. 2015 р. № 37 // Урядовий кур'єр. – 2015. – 29 січ. – С. 4.
4. Про внесення змін до Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» щодо вдосконалення координації і контролю у сфері національної безпеки і оборони : Закон України від 26 груд. 2014 р. № 43 // Голос України. – 2014. – 30 груд. – С. 3.
5. Про внесення змін до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» щодо його приведення у відповідність із Конституцією України : Закон України від 27 лют. 2014 р. № 795 // Голос України. – 2014. – 1 берез. – С. 3.
6. Про деякі питання військово-цивільних адміністрацій : постанова Кабінету Міністрів України від 23 квіт. 2015 р. № 237 // Урядовий кур'єр. – 2015. – 25 квіт. – С. 11.
7. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лют. 2014 р. № 794 // Голос України. – 2014. – 1 берез. – С. 6-9.
8. Про місцеві державніадміністрації : ЗаконУкраїни // Голос України. – 1999. – 12 трав. – С.7-9.
9. Про Національне антикорупційне бюро України :Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VI // Урядовий кур'єр. – 2014. – 4 листоп. – С. 10-13.

10. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 10 берез. 2014 р. № 442 // Урядовий кур'єр. – 2014. – 16 верес. – С. 14.
11. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII // Голос України. – 2014. – 25 жовт. – С. 111-24.
12. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 26 трав. 2015 р. № 287 // Урядовий кур'єр. – 2015. – 29 трав. – С. 10-11.
13. Про столицю України – місто-герой Київ : Закон України // Голос України. – 1999. – 2 лют. – С.10-11.
14. Про стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів : Указ Президента України від 20 трав. 2015 р. № 276 // Урядовий кур'єр. – 2015. – 26 трав. – С. 9-10.
15. Про судоустрій та статус суддів : Закон України від 12 лют. 2015 р. № 192-VIII // Урядовий кур'єр. – 2015. – 25 берез. – С. 14-23.
16. Про утворення урядових комітетів та затвердження їх посадового складу : постанова Кабінету Міністрів України від 5 груд. 2014 р. № 696 // Урядовий кур'єр. – 2014. – 11 груд. – С. 7.
17. Верховна Рада України : інформ. довідник / авт.-упор. М. Ярош. – Вип. 2. – К. : Парламентське вид. – 2002. – 160 с.
18. Гурне Б. Державнеуправління / Б. Гурне. – К.:Основи, 1993.
19. Державнеуправління, державна служба і місцевесамоврядування: [монографія] / кол.авт.: за заг. ред. О.Ю.Оболенського. – Хмельницький:Поділля, 1999. – 570 с.
20. Державнеуправління : курс лекцій / заг. ред. Д. І. Дзвінчука. – 2-ге вид.переробл.ідоповн. – Івано-Франківськ :Місто НВ, 2012. – 616 с.
21. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. академ. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін[та ін.]. – К. ;Дніпропетровськ : НАДУ, 2012.
22. Законодавча гілка влади в системі державного управління : навч. посіб. / В. В. Дементьєв, М. В. Гордон та ін. – Донецьк : ТОВ «ВРА «Епіцентр», 2013. – 270 с.
23. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князєв (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. – К. : НАДУ, 2011.
24. Киричук В. В. Історія державного управління в Україні : [навч. посіб.] / В. В. Киричук, В. І. Тимцуник – К.: УАДУ, 2001 – 244 с.;
25. Косюта М. Прокуратура України : навч. посіб. / М. Косюта. – 2-ге вид., доопр. – Одеса, 2008. – 312 с.
26. Лазор О.Д. Інституціоналізація публічної самоврядної влади в Україні : монографія. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2009. – С. 424.
27. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Лазар І.Г. Основи державного управління та місцевого самоврядування: Навч. посіб. – К.: Дакор, 2007. – 312 с.

28. Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / В. В. Лісничий. – [2-ге вид., виправл.]. – К. : Професіонал, 2004. – 336 с.
29. Місцеве самоврядування в Україні : навч. посіб. / кола вт.; за заг. ред.. В. М. Скрипничука. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. – 788 с.
30. Політологічні аспекти державного управління : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Сича. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. – 352 с.
31. Райт Г. Державне управління / Г. Райт. – К. : Основи, 1994.
32. Реформа публічної адміністрації в Україні : проекти концепції та законів / упоряд. : І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук. – К. : Центр політико-правових реформ, 2005. – 192 с.
33. Романов В. Державнеуправління і самоврядування в Україні : історичний нарис / В. Романов, Г. Швидько. – К. : УАДУ, 1997. – 140 с.
34. Словська І. Є. Конституційно-правовий статус парламенту – Верховна Рада України / І. Є. Словська. – К., 2013. – 336 с.
35. Суспільно-політичні реформи : навч. посіб. / Л. В. Гонюкова, М. М. Логунова, М. І. Пірен та ін. – К. : Центр навч. л-ри, 2004. – 199 с.
36. Теорія та історія державного управління : навч. посіб. / Одінцева Г.С., Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. та ін. – К. : «Видавничий дім «Професіонал», 2008.
37. Шаповал В. Зарубіжний парламентаризм / В. Шаповал. – К. : Основи, 1993. – 143 с.
38. Шаповал В. Парламент: порядок законотворення / В. Шаповал // Право України. – 2015. – № 6. – С. 165-177.
39. Шаповал В. Сучасний конституціоналізм / В. Шаповал. – К, 2005. – 560 с.
40. Шляхтун П. П. Парламентаризм : словник-довідник / П. П. Шляхтун. – К. : Парламентське вид-во, 2003. – 151 с.